

Norges Verdensarv
Postboks 181
7361 Roros, Norge

+47 72 41 00 30
post@norgesverdensarv.no
www.norgesverdensarv.no

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 Oslo

Deres ref.: 19/27640

Dato 20.09.2019

Høringsuttalelse:
Ny forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap.

Norges Verdensarv er en felles organisasjon for de 8 verdensarvområdene i Norge. Organisasjonen skal bidra til bevaring og utvikling i samsvar med UNESCOs verdensarvkonvensjon og beste praksis.

De 8 verdensarvområdene omfattes av 20 kommuner som har verdensarv innenfor kommunegrensen. Alle verdensarv-kommunene er tilsluttet Norges Verdensarv. Som medlemmer i organisasjon er også fylkeskommuner, museer, frivillige organisasjoner og verneområdestyrer.

I verdensarvsammenheng har tilskuddsordninga til nå vært rettet mot de to verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap. For Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap har dette vært, og er, en viktig ordning.

Imidlertid er jordbrukslandskapet og opprettholdelse av kulturlandskapet også av avgjørende betydning for verdensarven i flere andre verdensarvområder. Nødvendigheten av tiltak for bevaring er direkte knyttet til de internasjonale retningslinjene og det enkelte steds verdensarvverdier. Organisasjonen Norges Verdensarv har derfor i flere sammenhenger tatt opp at det er nødvendig å etablere tiltak for kulturlandskap i flere verdensarvområder enn i de to områdene som nå er omfattet av ordningen.

Norges Verdensarv mener at det for hele verdensarven i Norge nå bør gjennomføres en vurdering av kulturlandskapenes betydning for det enkelte områdes krav til bevaring som verdensarv.

Vurderingen bør også omfatte hvordan det enkelte tiltak kan knyttes til helhetlige tiltaksplaner i verdensarvområdene, på tvers av kommunegrenser.

Med bakgrunn i en slik gjennomgang bør det vurderes å omgjøre dagens ordning til to separate ordninger der forskriften for verdensarvområdene er særlig tilpasset disse områdene og deres utfordringer.

I forslaget til ny forskrift flyttes vedtak fra fylkesmannen til kommunen. I verdensarvområder som omfatter mer enn en kommune er det i dag ulik kapasitet og kompetanse til å forvalte ordninga. Samtidig er det en fare for ulik praksis og manglende helhet over kommunegrensene. Norges Verdensarv mener derfor at ordninga med vedtakskompetanse hos fylkesmannen opprettholdes.

Dersom vedtaksansvaret flyttes til kommunene må det medfølge økonomiske ressurser som sikrer kommunenes kapasitet og kompetanse på området.

Norges Verdensarv ber om:

- At vedtakskompetansen hos fylkesmannen opprettholdes. Dersom vedtaksansvaret flyttes til kommunalt nivå må det medfølge økonomiske ressurser som sikrer kommunenes kapasitet og kompetanse på området.
- At det gjennomføres en vurdering av tiltaksordningens relevans for alle verdensarvområdene i Norge. Vurderingen må sees i samsvar med verdensarvverdiene for det enkelte område, og de internasjonale føringer som i den sammenheng innebærer å bevare områdenes kulturlandskap.
- At dagens forskrift med to formål og «to separate tilskuddsordninger» i praksis omgjøres til to ordninger med to separate forskrifter. En for «utvalgte kulturlandskap i landbruket» og en tilskuddsordning som er særlig innrettet for «kulturlandskap og landbruk i verdensarvområdene». Den sistnevnte forskriften må ta utgangspunkt i de spesifikke kravene til verdensarvstedenes kulturlandskap og UNESCOs retningslinjer.
- At ordningen støtter opp om en helhetlig forvaltning i verdensarvområdene på tvers av kommunegrenser, sektorer og nivåer.
- At ordningen er underbygget av nødvendige ressurser som sikrer god kompetanse og kapasitet i forvaltninga.

For styret i Norges Verdensarv

John A. Bryde
Daglig leder